

Gemensam servicenämnd Ekonomi/Personal

kallas härmed till sammanträde tisdagen den 29 september 2020 kl. 10:30 i Stora Ljungås, Vårgårda, för att behandla följande ärenden:

	Ärende	Övriga uppgifter
1	Upprop och val av justeringsperson	Kl. 10:30
2	Ekonomichefen informerar 2020 Dnr: 2020-000091, Handläggare: Linda Rudenwall	
3	Personalchefen informerar 2020 Dnr: 2020-000092, Handläggare: Kristian Larsson	
4	Delårsbokslut 2020 Dnr: 2020-000325, Handläggare: Jenny Nyberg	
5	Uppföljning av intern kontroll 2020, personalavdelningen - information Dnr: 2020-000327, Handläggare: Kristian Larsson	
6	Uppföljning av intern kontroll 2020, ekonomiavdelningen - information Dnr: 2020-000326, Handläggare: Linda Rudenwall	
7	Utvärdering Zango - information Dnr: 2020-000328, Handläggare: Linda Rudenwall	

Bengt Hilmerzon
ordförande

Sara Gårdeson
kommunsekreterare

Linda Rudenwall,
Linda.Rudenwall@vargarda.se

Datum
2020-09-22

Referens
VK 2020-000091

Ert datum

Er referens

Serviceämnden ekonomi och personal

Ekonomichefen informerar 2020

Förvaltningens förslag till beslut

Serviceämnden tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet, jämställdhetsanalys och ekonomiska effekter

De båda kommunernas prognoser och ekonomirapporter har under årets första åtta månader svajat en hel del, både skatteprognoser och även inom vissa verksamheter. Kommunerna visar vid delåret båda upp relativt höga resultat i förhållande till skatteintäkter och generella bidrag. Den främsta anledningen till detta är att staten lämnat generella bidrag till kommunerna för förväntade minskningar i skatteunderlag. Skatteunderlaget har visat sig kunna hålla en skaplig nivå mot vad prognoserna i april visade, detta på grund av att staten genomfört åtgärds paket riktade till företag om korttidspermitteringar samt att egenföretagare inte skjutit fram så stora belopp i beskattning som var förväntat. Utmaningar finns både i Herrljunga och i Vårgårda vad gäller budgetföljsamhet i delar av verksamheterna. Arbetet är i full gång med att hitta balans i verksamheternas ekonomi inför 2021.

Budgetprocesserna har genomförts lite olika i kommunerna i år. Herrljunga kommun beslutade att fastställa de ekonomiska ramarna för nästa år i enlighet med fastställd budgetprocess (beslut KF juni) medan Vårgårda kommun valt att avvakta höstpropositionen och augustiprognosen för skatteintäkter och generella bidrag.

Regeringen presenterade den 21 september höstpropositionen, vilken totalt visar upp satsningar motsvarande 105 miljarder 2021 och 85 miljarder 2022. För kommuner och regioner satsas 10 miljarder kronor (673 kr/invånare för kommunerna) i generella statsbidrag för 2021 samt ett permanent tillskott på 4 miljarder kronor per år till äldreomsorgen. Det permanenta tillskottet till äldreomsorgen baseras på antal invånare som är 70+ i kommunerna. Preliminärt tillskott till äldreomsorgen är: 4,4 mnkr till Herrljunga och 4,7 mnkr till Vårgårda. Dessutom sker stora satsningar via riktade bidrag till olika verksamheter.

I samband med budgetpropositionen presenterade regeringen också en ändringsbudget för 2020. Regeringen föreslår bland annat 5,5 miljarder kronor till kommunsektorn för merkostnader för att hantera covid-19 inklusive ett förstärkt krisstöd, samtalsstöd, traumastöd till personal inom hälso- och sjukvården samt äldreomsorgen. Det finns därmed 10 miljarder kronor avsatta för merkostnader inom hälso- och sjukvård och omsorg för 2020, vilket dock är lägre än de ansökningar som gjorts och förväntas göras under senare delen av hösten.

På förra mötet informerades om en mindre omorganisation för ekonomiavdelningen. Den är nu genomförd och ny roll för systemförvaltare är på plats. Ekonomiavdelningen är just nu fullt bemannad med endast ett par partiella tjänstledigheter. Under oktober månad kommer ekonomiavdelningen att genomföra två planerings-/utvecklingsdagar. Fokus och tema på dessa dagar är digitalisering och internhandel.

Under oktober månad kommer en presentation av kommunernas organisation och IT-struktur presenteras för ca 200 studenter på Högskolan i Borås. Presentationen är ett åtagande som samverkansföretag och organisationer till Högskolan i Borås gör för att senare skapa relation med någon/några studenter för examensjobb. Detta ger ett bra tillfälle att marknadsföra kommunerna både ur ett framtida rekryteringsperspektiv men också ur ett kommande digitaliseringsarbete.

Utvärdering av upphandlingsfunktion är genomförd, och presenteras i ett särskilt ärende.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Beslutet ska skickas till
"[Skriv text här]"

Kristian Larsson
Kristian.larsson@vargarda.se

Datum
2020-09-22
Ert datum

Referens
VK 2020-000092
Er referens

Serviceämnden ekonomi och personal

Personalchefen informerar 2020

Förvaltningens förslag till beslut

Serviceämnden tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet, jämställdhetsanalys och ekonomiska effekter

Nuläge och pågående arbete

Undertecknad introducerar sig i Kommunernas arbete kring personalpolitiken i allmänhet och de mer brådskande ärendena, så som löneöversyn i synnerhet.

Löneöversyn 2020 – Med anledning av Corona pandemin är de avtal som skulle förhandlas våren 2020 prolongerade. De kvarvarande organisationerna, Kommunal, Vision, SSR samt Ledarna utgör 2/3 av kommunens anställda, där vi hoppas att förhandlingarna kan påbörjas under senare delen av hösten. Förhandlingar har genomförts med lärarkollektivet, Vårdförbundet samt några mindre SACO förbund. Inför lönerevisionen skall arbetet med lönekartläggning och löneanalyser (kön/låglönegrupper/svårrekryterade grupper mm) vara genomförda och utgöra grunden för eventuella politiska prioriteringar på särskilda grupper.

Kristian Larsson
Personalchef

Servicenämnd ekonomi och personal

Delårsbokslut servicenämnd ekonomi och personal 2020

Förvaltningens förslag till beslut

Servicenämnden godkänner upprättad delårsrapport per 2020-08-31.

Sammanfattning av ärendet

Personal, ekonomi och IT är sedan 2015 organiserade i två gemensamma servicenämnder. Vårgårda kommun är huvudman för ekonomi- och personalavdelningen, och Herrljunga kommun är huvudman för IT, växel och telefoni. De gemensamma servicenämnderna ansvarar för verksamhetsstödande insatser i de båda kommunerna vad avser ekonomi, personal och IT/växel/telefoni.

Totalt visar servicenämnderna för ekonomi, personal och IT ett underskott på 674 tkr vid delåret 2020. Servicenämnd för ekonomi och personal har ett ackumulerat överskott på totalt 2 117 tkr och servicenämnd för IT har ett ackumulerat underskott på totalt 2 791 tkr.

Ekonomiavdelningens delårsresultat visar på ett positivt utfall mot budget för perioden med 1 042 tkr. Det positiva resultatet kan framförallt härledas av att personalbudgeten inte har nyttjats fullt ut samt att kostnader för konsult och systemkostnader inte använts enligt budget.

Personalavdelningens delårsresultat visar på ett positivt utfall mot budget för perioden med 1 076 tkr. Det positiva resultatet kan framförallt härledas av att personalbudgeten inte har nyttjats fullt ut. Under övriga kostnader är det främst systemkostnader som har ökat mot budget.

Prognosen för helår är att IT-avdelningen kommer visa underskott om 3 850 tkr och att ekonomi- och personalavdelningen gör ett överskott på totalt 800 tkr.

Beslutsunderlag

Delårsrapport Servicenämnden 2020-08-31.

Jämställdhetsanalys

Detta ärende gör ingen skillnad mellan kön.

Jenny Nyberg
Controller

Beslutet ska skickas till

Lars Björkqvist

Linda Rudenwall

Kristian Larsson

Jan Pettersson

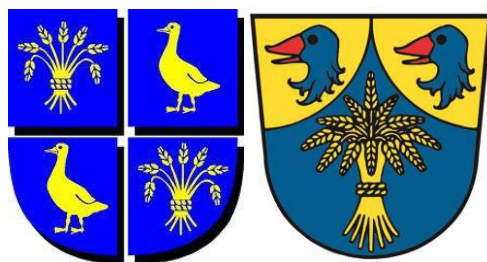
Delårsrapport

med årsprognos

per den

2020-08-31

Servicenämnder Vårgårda och Herrljunga kommun

Inledning

Personal, ekonomi och IT är sedan 2015 organiserade i två gemensamma servicenämnder. Vårgårda kommun är huvudman för ekonomi- och personalavdelningen, och Herrljunga kommun är huvudman för IT, växel och telefoni. De gemensamma servicenämnderna ansvarar för verksamhetsstödjande insatser i de båda kommunerna vad avser ekonomi, personal och IT/växel/telefoni.

Ekonomiavdelningen

Verksamhetsbeskrivning

Ekonomiavdelningens uppdrag utgår från antaget dokument "Gemensam överenskommelse om gemensam servicenämnd för verksamhetsstödjande funktioner inom personal och ekonomi". Ekonomiavdelningens uppdrag är att till politiken, förvaltningsledningen och verksamheterna ge stöd och service i ekonomi- och upphandlingsfrågor samt upprätthålla en tydlig styrning i dessa frågor utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer. Medborgare, politiker, chefer och medarbetare kan av ekonomiavdelningen förvänta sig en hög tillgänglighet, ett professionellt bemötande samt hög kvalitet i framtagna redovisningar, upphandlingar, rapporter och dokument.

Ekonomiavdelningen arbetar för att vara en professionell avdelning som ger stöd och service till medborgare, politiker, chefer och medarbetare i kommunen inom ekonomi och upphandlingsfrågor. Arbetet med att digitalisera ekonomiprocesserna har påbörjats och arbetet kommer att fortsätta under de kommande åren. Exempelvis har automatiseringar i form av abonnemang startats upp. Arbeten med att förtydliga investeringsprocesserna samt processerna för upphandling och inköp har påbörjats. Styrdokument kopplat till investeringar samt upphandling och inköp kommer att revideras under senare delen av 2020. Under 2019 implementerades en ny inköps- och upphandlingsfunktion, vilken under 2020 kommer att vidareutvecklas och förstärkas. Uppföljning av upphandlingsverksamheten kommer att påbörjas under senare delen av 2020.

Utfall och prognos 2020-08-31

RESULTATRÄKNING	Utfall ack	Budget ack.	Utfall ack.	Budget	Prognos	Avvikelse budget vs. prognos helår
(tkr)	aug 2019	aug 2020	aug 2020	2020	2020	
Intäkter	-117	-232	-254	-348	-348	0
Personalkostnader	5 104	5 684	5 095	8 803	8 703	100
Lokalkostnader	1	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	1 230	1 858	1 427	2 788	2 288	500
Kapitalkostnad	25	4	5	4	4	0
Summa	6 243	7 315	6 273	11 247	10 647	600
Kommunbidrag	7 336	7 315	7 315	11 247	11 247	
Resultat	1 093	0	1 042	0	600	

Ekonomiavdelningens delårsresultat visar på ett positivt utfall mot budget för perioden med 1 042 tkr. Det positiva resultatet kan framförallt härledas av att personalbudgeten inte har nyttjats fullt ut samt att kostnader för konsult och systemkostnader inte använts enligt budget.

Prognosen visar ett överskott om 600 tkr för helåret. Tjänstledighet bland medarbetare innebär lägre personalkostnader mot budget samt minskade system- och konsultkostnader.

Personalavdelningen

Verksamhetsbeskrivning

Personalavdelningen har tre huvuduppdrag - styra, stödja och serva - verksamhetens chefer i alla förekommande HR-frågor och lönefrågor. Personalavdelningen har två huvudområden – en HR-avdelning som ansvarar för personalstrategiska frågor och ger stöd i personaloperativa frågor och en löneavdelning som administrerar löner och arvoden till anställda och förtroendevalda med flera samt ansvar för systemförvaltning och pensionsförvaltning.. HR-avdelningen ansvarar för att driva en enhetlig personalpolitik för hela kommunen samt att arbeta med arbetsmiljöfrågornas utveckling. HR-avdelningen ger stöd vid rekrytering, rehabilitering, förhandlingar, arbetsrättsliga frågor och samordnar bland annat samverkansprocesserna och pensionsfrågor.

Då arbetet med införande av nytt systemstöd för rehabilitering och personaldokumentation försenats kommer detta att återupptas under 2021.

Fortsatt arbete tillsammans med ekonomiavdelning med personalekonomisk uppföljning planeras där en utvärdering kommer att ske inför 2021 för att se om något behöver ändras i arbetet. Arbetet med jämställda löner och hur dessa kan åtgärdas måste intensifieras under 2021. Förslag på konkreta åtgärder behöver tas fram.

Löneenhetens inriktning 2021 är att fortsätta stärka och kvalitetssäkra processer och stödsystem för lönehantering.

Utfall och prognos 2020-08-31

RESULTATRÄKNING	Utfall ack.	Budget ack.	Utfall ack.	Budget	Prognos	Avvikelse budget vs. prognos
(tkr)	aug 2019	aug 2020	aug 2020	2020	2020	helår
Intäkter	-304	-379	-1 121	-569	-633	64
Personalkostnader	7 596	7 997	6 928	12 375	11 525	850
Lokalkostnader	11	57	63	85	125	-40
Övriga kostnader	1 257	1 295	2 024	1 943	2 617	-674
Kapitalkostnad	0	0	0	0	0	0
Summa	8 559	8 970	7 894	13 834	13 634	200
Kommunbidrag	8 950	8 970	8 970	13 834	13 834	
Resultat	391	0	1 076	0	200	

Personalavdelningens delårsresultat visar på ett positivt utfall mot budget för perioden med 1 076 tkr. Det positiva resultatet kan framförallt härledas av att personalbudgeten inte har nyttjats fullt ut. Under övriga kostnader är det främst systemkostnader som har ökat mot budget.

Prognosen visar ett överskott om 200 tkr för helåret med minskade personalkostnader till följd av vakanta tjänster och tjänstledighet bland medarbetare. Fortsatt ses ökade system- och konsultkostnader mot budget, samt en befarad kundförlust avseende ej avdragen utmätning.

IT, växel och telefoni

Verksamhetsbeskrivning

Servicenämnden IT/Växel/Telefoni inrättades den 1 januari 2015. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska skapa förutsättningar för en fördjupad demokrati och förbättrad medborgarservice genom att öka användarvänligheten för kommunala IT/Växel- och telefonitjänster. Nämnden ska vara en gemensam resurs för att stödja verksamhetsutveckling med hjälp av IT i samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Nämnden ska svara för IT-säkerheten i de kommunala verksamheterna. Nämnden ska verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av IT/Växel/Telefoni i kommunerna genom att ansvara för infrastruktur knutna till IT-tjänster samt av verksamheterna kravställda tjänster kopplade till dessa.

Herrljunga kommun är huvudman och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Under hösten 2020 kommer arbete med att rulla ut den nya grund IT-plattformen att slutföras med slut V42, vilket innebär att operativsystemet Novell byts ut till operativsystemet Microsoft för behörighetsfunktioner med mera.

I bytet ingår även byte av mailsystem med tillhörande kringfunktioner så som Teams och Office 365 och ”arbetsplats som tjänst”, en tjänst som kommer att medföra en säkrare och en framtidssäkrad IT miljö.

Utbyte och förtätning av trådlösa nätverk (Wifi) kommer under 2021 att fortsätta med övriga verksamheter inom kommunen, vilket medför uppstart av digitalisering i övriga verksamheter.

Det interna arbetet fortsätter med att bygga vidare på processarbetet som startades under 2017. Arbetet innebär IT-avdelningen 2.0/Alla Rätt, med nya roller och inriktningar i digitaliseringslinjen.

Utfall och prognos 2020-08-31

RESULTATRÄKNING	Utfall ack.	Budget ack.	Utfall ack.	Budget	Prognos	Avvikelse budget vs. prognos helår
(tkr)	aug 2019	aug 2020	aug 2020	2020	2020	
Intäkter	-5 927	-3 174	-3 445	-4 311	-4 635	324
Personalkostnader	5 006	5 418	4 040	8 388	6 847	1 541
Övriga kostnader	11 017	6 202	10 641	8 852	14 567	-5 715
Kapitalkostnad	1 043	782	781	1 137	1 137	0
Summa	11 140	9 227	12 018	14 066	17 916	-3 850
Kommunbidrag	10 737	9 227	9 227	14 066	14 066	
Resultat	-403	0	-2 791	0	-3 850	

Delårsresultatet visar ett negativt utfall om 2 791 tkr mot budget. Avvikelsen förklaras till största del av ökade kostnader i samband med byte till ny IT-plattform, ej budgeterade kostnader för fiberanslutningar samt ej ännu fakturerade kostnader för leasade datorer.

Prognosen för helåret visar ett underskott om 3 850 tkr. I och med byte till ny IT-plattform, från Novell till Microsoft, ses en kostnadsökning för licenser. Då projektet blev framflyttat medförde det även dubbla licenskostnader och viruskydd för budgetåret. Projektet medför även ökade kostnader för arbetsplats som tjänst. Då ett flertal medarbetare lagt merparten av sin arbetstid på projektet har därmed viss lönekostnad kunnat kostnadsföras på projektet.

Under hösten 2020 sker utlämning av nya datorer till samtliga verksamheter inom båda kommunerna. Herrljunga kommun avser därmed att sälja gamla inköpta datorer och med det prognostiseras en intäkt. I Vårgårda kommun som sedan tidigare redan leasar datorer ses en mindre kostnad för förtidsinlösen av dessa. Vårgårda kommun tar även upp en ökad kostnad för ej budgeterade fiberanslutningar.

IT-avdelningen ska genomföra en kostnadsbesparing avseende IT-material under året.

Investeringar

Investeringar IT	Utfall ack.	Budget ack.	Utfall ack.	Budget	Prognos	Avvikelse budget vs. prognos helår
Belopp netto (tkr)	aug 2019	aug 2020	aug 2020	2020	2020	
5201 Genomf IT-strategi	579	1 852	5 088	2 778	4 278	-1 500
5209 ITstrategi + trådlöst ntv Hrja	1 026	141	26	212	212	0
5210 IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA	11	1 333	0	2 000	2 000	0
5211 Ombyggn WiFi Hja bildn	0	200	0	300	300	0
5215 IT Vårberg/Kesberg *	221	138	200	208	208	0
5217 IT-strategi genomförande *	138	1 833	1 625	2 750	3 750	-1 000
S:a investeringar egna	1 975	5 498	6 940	8 247	10 747	-2 500

*Investeringar är budgeterade i Vårgårda.

Utfallet vid delåret uppgår totalt sett till 6 940 tkr jämfört med totalt budgeterade medel om 8 247 tkr.

Projekt 5201 och 5217 som avser ny IT-plattform, byte från Novell till Microsoft, prognostiserar ett underskott om 2 500 tkr. 2020 års prognostiserade underskott motsvarar 2021 års beslutade investeringsbudget i de respektive kommunerna. IT-enheten avser att äska budgetmedel från 2021 till 2020, då behovet av investeringsmedel ses ligga under 2020.

Sammanställning servicenämnderna

	Utfall ack. aug 2019	Utfall ack. aug 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse budget vs. prognos helår
Ekonomiavdelningen	1 093	1 042	11 247	10 647	600
Personalavdelningen	391	1 076	13 834	13 634	200
IT, växel, telefoni	-403	-2 791	14 066	17 916	-3 850
Summa nettokostnader	1 080	-674	39 147	42 197	-3 050

Totalt visar servicenämnderna för ekonomi, personal och IT ett underskott på 674 tkr vid delåret 2020. Servicenämnd för ekonomi och personal har ett ackumulerat överskott på totalt 2 117 tkr och servicenämnd för IT har ett ackumulerat underskott på totalt 2 791 tkr.

Prognosen visar att IT-avdelningen kommer visa underskott om 3 850 tkr och att ekonomi- och personalavdelningen gör ett överskott på totalt 800 tkr.

Kristian Larsson
Kristian.larsson@vargarda.se

Datum
2020-09-22

Referens
VK 2020-000327

Ert datum

Er referens

Servicenämnden ekonomi och personal

Uppföljning av intern kontroll 2020, personalavdelningen - information

Förvaltningens förslag till beslut

Servicenämnden tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet, jämställdhetsanalys och ekonomiska effekter

Personalchef redogör för den interna kontroll som gjorts för Vårgårda och Herrljunga kommuner under årets första åtta månader.

Kontrollmoment 3.1 Utdrag ur belastningsregistret.

Kontroll utifrån belastningsregistret sker enligt lag för de verksamheter som berörs i Vårgårda kommun. Kontroll av att aktuella verksamhetschefer årligen redovisar att utdrag ur belastningsregistret är gjort enligt lag. Kontrollen sker per 31 dec.

Kontrollmoment 2.3 Uttag av semester

Påminnelse till chefer i oktober om att anställdas uttag av semester är minst 20 semesterdagar under innevarande år. Kontrollen sker vid uppföljningen per 31 dec.

Kontrollmoment 3.3 Löneutbetalningar

Kontroll av att frånvaro var inlagd i personalsystemet genomfördes genom stickprov på sex enheter enligt fastställd plan. På tre av fyra kontrollerade enheter har frånvaro inte rapporterats in på korrekt sätt. På två enheter inom Vård & Omsorg saknades tre respektive sju registreringar om frånvaro och på en skola saknades tre registreringar av frånvaro i personalsystemet. Vad gäller flex kunde konstateras 23 anmärkningar respektive 13 anmärkningar på två enheter inom socialtjänst där rättelser ej var gjorda.

Genomförande av åtgärder:

Uppmana chefer att hålla koll på att personalens frånvaro finns inlagd i personalsystemet samt att personal med flex gör rättelser i flexen. Rapporter tas ut varje månad på alla avdelningar med flex för att se vart det saknas flexstämplingar. Varje löneadministratör tar ut lista på sina områden och skickar till chef som får undersöka varför personen inte har flexat. Bristerna är inte fullt ut åtgärdade men arbetet med kontrollerna pågår varje månad för att minimera fel.

Kontrollmoment 2.3 Uttag av semester

Påminnelse till chefer i oktober om att anställdas uttag av semester är minst 20 semesterdagar under innevarande år. Kontrollen sker vid uppföljningen per 31 dec.

Ekonomiska effekter: Detta ärende får inga ekonomiska konsekvenser.
Jämställdhetsanalys: Detta ärende gör ingen skillnad mellan kön.

Kristian Larsson
Personalchef

Linda Rudenwall,
Linda.Rudenwall@vargarda.se

Datum
2020-09-21

Ert datum

Referens
VK 2020-000326

Er referens

Serviceämnden ekonomi och personal

Uppföljning av intern kontroll 2020, ekonomiavdelningen - information

Förvaltningens förslag till beslut

Serviceämnden tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet, jämförbarhetsanalys och ekonomiska effekter

Ekonomichef redogör för den internkontroll som gjorts för Vårgårda och Herrljunga kommuner under årets första åtta månader.

Under tertial två har cirka 30 fakturor kontrollerats varje månad inom respektive kontrollområde.

Ekonomiavdelningen informerar alltid när felaktigheter upptäcks. Personer som berörs informeras via mail alternativt via telefonsamtal.

De interna kontrollerna är slumpvisa urval av fakturor och ska inte påverka jämförbarhetsfrågan.

Beslutsunderlag

Internkontroll Herrljunga kommun

Internkontroll Vårgårda kommun

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Beslutet ska skickas till
"[Skriv text här]"

Rapport enligt intern kontrollplan 2020

Resultat kontrollmoment, ekonomiavdelningen

Ca 120 leverantörsfakturor maj-aug, har genom stickprov, kontrollerats med avseende på följande områden.

- Inköp (att varan/tjänsten är inköpt av rätt leverantör)
- Kontering (att fakturan har konterats riktigt)
- Jäv (att beslutsattestant inte attesterat fakturor som avser egna kostnader; ex. för kurs eller telefon)
- Moms (att rätt moms är dragen)
- Attest (att rätt person har beslutsattesterat fakturan)
- Blufföretag (att utbetalning har gått till rätt leverantör)
- Betalning av leverantörsfakturor i tid

Resultat		Åtgärdsanalys
Inköp	De flesta inköp bedöms vara gjorda hos lämplig leverantör. Det är inte alltid möjligt att göra inköp hos ramavtalsleverantörer. Det kan heller ej i denna granskning bedömas om det är det enda alternativet, eller om det funnits andra leverantörer som också skulle behövt få möjligheten att leverera vara eller tjänsten. Upphandlingsfunktionen Zango har även gjort stickprov på 45st fakturor, som rör kontorsmaterial, bensin och tolktjänster. Där blev resultatet att flertalet inköp av kontorsmaterial inte gjorts av rätt ramavtalsleverantör.	Ekonomiavdelningen och upphandlingsfunktionen Zango kommer fortsatt att hålla fler informations-och utbildningstillfällen för inköpare, och därigenom påpeka vikten av att handla med rätt ramavtalsleverantör och användningen av avtalskatalogen på komnet. Belysa den stöttning inköparna kan få inför inköp, genom Zango. Zango kontaktar dessutom de inköpare som gjort inköp utanför befintligt ramavtal. Information och riktlinjer inför inköp sker vid utlämnande av inköpskort och beställarreferens. Fler upphandlade ramavtal för att undvika otillåtna direktupphandlingar har föreslagits för verksamheten. I januari och juni har kostnadsanalyser genomförts för att undvika överskridande av direktupphandlingsgränsen.
Kontering	I de flesta fall är konteringen genomförd på ett tillfredsställande sätt. I något enstaka fall har kostnaden lagts på ett felaktigt konto.	Ekonomiavdelningen ansvarar för att vara ett stöd och för att utbildning och information ges till de som hanterar fakturor i Raindance. Detta är något som kommer att behöva åtgärdas kontinuerligt.
Jäv	Det bedöms inte finnas några avvikelser att rapportera. Det får förutsättas att gjorda inköp är avsedda enbart för användning i kommunens verksamhet.	Information gällande jäv tas upp i den löpande utbildningen för användare av Raindance. Utbildningarna sker löpande och informationen tas även upp när utbildning till administratörer genomförs.
Moms	Det har inte upptäckts några fel i form av felaktig momssats eller moms som inte lyfts av, på de fakturor som granskats.	I den löpande utbildningen av Raindance för användare, ges information gällande moms. Vid tveksamheter uppmanas även

		administratörer att ta kontakt med ekonomiavdelningen.
Attest	Inga avvikelser gällande attest på de fakturor som granskats.	Information gällande beslutsattestering och vad det innebär tas upp i detalj vid kontinuerlig utbildning av nyanställda chefer.
Bluffföretag	Inga avvikelser att rapportera på de fakturor som granskats.	Vid betalning används tjänst från Inyett, som signalerar vid betalning om det finns avvikelser i samband mellan momsregistreringsnummer och betalningsuppgifter. När nya leverantörer registreras i Raindance måste detta ske av två personer. Även här används Inyett som ett första steg för att upptäcka eventuella bluffföretag och vid eventuella tveksamheter tas kontakt med bl.a. Skatteverket. Leverantörsregistret uppdateras löpande vid förändringar som meddelas av leverantören, och hela leverantörsregistret går även igenom en gång om året för att se över aktuella uppgifter.
Betalning	Ett antal av de kontrollerade fakturorna betalades inte i tid vilket övergripande beror på att de inte hanterats i tid av fakturamottagare eller beslutsattestant. I vissa fall är fakturan sent inkommen i systemet, och beror troligtvis på att originalfakturan inte kommit fram. 35st fakturor är konterade på konto 8550 (Räntekost leverantörsskulder) jan-aug 2020. Summan av dröjsmålsränta för dessa fakturor uppgick till 14 231kr. Utöver denna kostnad tillkommer påminnelseavgifter och räntor som "påförs till nästa faktura" från aktuell leverantör och som i vissa fall konteras tillsammans med den övriga kostnaden på fakturan. Det tillkommer även en kostnad för ekonomiavdelningen för att hantera påminnelser, telefonkontakt med leverantörer samt även eventuellt påminna de attestanter som dröjt med fakturahanteringen. Det finns även de fakturor som har betalats i tid men till fel betalningsmottagare, där leverantören bytt bankgiro eller factoringbolag, och som inte registrerats om i systemet.	Tydligare information om konsekvenser av sena inbetalningar till de som hanterar fakturor i Raindance. För att minimera risken för att fakturor "försvinner" i posthanteringen behöver det ställas högre krav på leverantörerna att skicka e-faktura till kommunen. Det behövs även fortsatt felsökning av system där fakturor kan "fastna" och därför inte nå fram till Raindance. Abonnemangsfunktion finns i Raindance som kan användas på regelbundet återkommande fakturor med likvärdigt belopp. Fakturorna blir då konterade och attesterade automatiskt för att sedan gå iväg till betalning utan att någon manuell hantering krävs. Det här underlättar fakturahanteringen både för administratörer och chefer. Fakturor gällande elkostnader är redan anslutna till abonnemangsfunktionen, och fakturor för telefoni ska anslutas under hösten. Kontinuerlig genomgång av leverantörsregistret så att bl.a. rätt betalningsuppgifter kontrolleras.

Rapport enligt intern kontrollplan 2020

Resultat kontrollmoment, ekonomiavdelningen

Ca 120 leverantörsfakturor maj-aug, har genom stickprov, kontrollerats med avseende på följande områden.

- Inköp (att varan/tjänsten är inköpt av rätt leverantör)
- Kontering (att fakturan har konterats riktigt)
- Jäv (att beslutsattestant inte attesterat fakturor som avser egna kostnader; ex. för kurs eller telefon)
- Moms (att rätt moms är dragen)
- Attest (att rätt person har beslutsattesterat fakturan)
- Bluffföretag (att utbetalning har gått till rätt leverantör)
- Betalning av leverantörsfakturor i tid

Resultat		Åtgärdsanalys
Inköp	De flesta inköp bedöms vara gjorda hos lämplig leverantör. Det är inte alltid möjligt att göra inköp hos ramavtalsleverantörer. Det kan heller ej i denna granskning bedömas om det är det enda alternativet, eller om det funnits andra leverantörer som också skulle behövt få möjligheten att leverera vara eller tjänsten. Upphandlingsfunktionen Zango har även gjort stickprov på 45st fakturor, som rör kontorsmaterial, bensin och tolktjänster. Där blev resultatet att flertalet inköp av bensin och tolktjänster inte gjorts av rätt ramavtalsleverantör. Flertalet medarbetare använder tidigare avtalsleverantör gällande tolktjänster. Zango har kontaktat verksamhetschef inom socialförvaltningen gällande dessa inköp.	Ekonomiavdelningen och upphandlingsfunktionen Zango kommer fortsatt att hålla fler informations- och utbildningstillfällen för inköpare, och därigenom påpeka vikten av att handla med rätt ramavtalsleverantör och användningen av avtalskatalogen på komnet.. Belysa den stöttning inköparna kan få inför inköp, genom Zango. Information och riktlinjer inför inköp sker även vid utlämnande av inköpskort och beställarreferens. Fler upphandlade ramavtal för att undvika otillåtna direktupphandlingar har föreslagits för verksamheten. I januari och juni genomförs kostnadsanalyser för att undvika överskridande av direktupphandlingsgränsen.
Kontering	I de flesta fall är konteringen genomförd på ett tillfredsställande sätt. I något enstaka fall har kostnaden lagts på ett felaktigt konto.	Ekonomiavdelningen ansvarar för att vara ett stöd och för att utbildning och information ges till de som hanterar fakturor i Raintance. Detta är något som kommer att behöva åtgärdas kontinuerligt.
Jäv	Det bedöms inte finnas några avvikelser att rapportera. Det får förutsättas att gjorda inköp är avsedda enbart för användning i kommunens verksamhet.	Information gällande jäv tas upp i den löpande utbildningen för användare av Raintance. Utbildningarna sker löpande och informationen tas även upp när utbildning till administratörer genomförs.
Moms	Det har inte upptäckts några fel i form av felaktig momssats eller moms som inte lyfts av, på de fakturor som granskats.	I den löpande utbildningen av Raintance för användare, ges information gällande moms. Vid tveksamheter uppmanas även

		administratörer att ta kontakt med ekonomiavdelningen.
Attest	Inga avvikelser gällande attest på de fakturor som granskats.	Information gällande beslutsattestering och vad det innebär tas upp i detalj vid kontinuerlig utbildning av nyanställda chefer.
Blufföretag	Inga avvikelser att rapportera på de fakturor som granskats.	Vid betalning används tjänst från Inyett, som signalerar vid betalning om det finns avvikelser i samband mellan momsregistreringsnummer och betalningsuppgifter. När nya leverantörer registreras i Raintance måste detta ske av två personer. Även här används Inyett som ett första steg för att upptäcka eventuella blufföretag och vid eventuella tveksamheter tas kontakt med bl.a. Skatteverket. Leverantörsregistret uppdateras löpande vid förändringar som meddelas av leverantören, och hela leverantörsregistret går även igenom en gång om året för att se över aktuella uppgifter.
Betalning	86st fakturor är konterade på konto 8550 (Räntekost leverantörsskulder) jan-aug 2020. Summan av dröjsmålsränta för dessa fakturor uppgick till 27 015kr. Utöver denna kostnad tillkommer påminnelseavgifter och räntor som "påförs till nästa faktura" från aktuell leverantör och som i vissa fall konteras tillsammans med den övriga kostnaden på fakturan. Det tillkommer även en kostnad för ekonomiavdelningen för att hantera påminnelser, telefonkontakt med leverantörer samt även eventuellt påminna de attestanter som dröjt med fakturahanteringen. En stor del av kostnaden för dröjsmålsränta och sent inbetalda fakturor beror på ett systemfel som inträffade i mars, vilket gjorde att inga scannade fakturor registrerades i Raintance på ca en månad. Det finns även de fakturor som har betalats i tid men till fel betalningsmottagare, där leverantören bytt bankgiro eller factoringbolag, och som inte registrerats om i systemet.	Tydligare information om konsekvenser av sena inbetalningar till de som hanterar fakturor i Raintance. För att minimera risken för att fakturor "försvinner" i posthanteringen behöver det ställas högre krav på leverantörerna att skicka e-faktura till kommunen. Det behövs även fortsatt kvalitetssäkring och felsökning av system där fakturor kan "fastna" och därför inte nå fram till Raintance. Abonnemangsfunktion finns i Raintance som kan användas på regelbundet återkommande fakturor med likvärdigt belopp. Fakturorna blir då konterade och attesterade automatiskt för att sedan gå iväg till betalning utan att någon manuell hantering krävs. Det här underlättar fakturahanteringen både för administratörer och chefer. Fakturor gällande elkostnader är redan anslutna till abonnemangsfunktionen, och fakturor för telefoni ska anslutas under hösten. Kontinuerlig genomgång av leverantörsregistret så att bl.a. rätt betalningsuppgifter kontrolleras.

Linda Rudenwall,
Linda.Rudenwall@vargarda.se

Datum
2020-09-21

Ert datum

Referens
VK 2020-000328

Er referens

Serviceämnden ekonomi och personal

Utvärdering Zango - information

Förvaltningens förslag till beslut

Serviceämnden tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet, jämställdhetsanalys och ekonomiska effekter

En utvärdering av upphandlingsfunktionen är genomförd. Utvärderingen avser det första avtalsåret med Zango AB och innehåller uppgifter om bakgrund och inledning, genomförda aktiviteter och upphandlingar, kostnadssammanställningar, KPI:er i form av besparingar i avtalsförhandlingar, genomförd chefsenkät samt en sammanfattning kring hur Zango uppfattar samarbetet med kommunerna.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Beslutet ska skickas till

"[Skriv text här]"

Utvärdering upphandlingsfunktionen 2020

1. Inledning och syfte

Upphandlingsområdet har under ett antal år haft relativt lite fokus i Herrljunga och Vårgårda kommuner. Inköpare och ansvariga i verksamheterna har haft allt från låg till god kännedom om LOU och vad som krävs vid inköp och upphandling. Kommunerna bestämde sig under 2018 för att pröva ett nytt grepp kring arbetet med upphandlingar i syfte att förbättra kvaliteten och effektiviteten inom upphandlings- och inköpsområdet. Under 2019 anlätades leverantören Zango AB i uppdraget att genomföra upphandlingsfunktionens uppgifter, allt från avtalsbevakning, stöd och service i upphandlingsarbetet till förhandlingar med leverantörer.

Denna utvärdering syftar till att ge en bild över hur väl upphandlingsfunktionen lyckats med sitt uppdrag under det första avtalsåret. Denna rapport beskriver vad upphandlingsfunktionen genomfört, hur mycket funktionen kostat, hur mycket funktionen sparat genom att förhandla med leverantörerna samt hur chefer och leverantören Zango AB uppfattar funktionen.

2. Beskrivning av upphandlingen av upphandlingsfunktion samt innehållet i tjänsterna

Under hösten 2018 beslutade Herrljunga och Vårgårda kommuner om att upphandlingsfunktionen skall organiseras under servicenämnd ekonomi och personal. Ekonomiavdelningen fick ansvaret över upphandlingsfunktionen från och med den 1 februari 2019. I samband med beslutet omorganiserades upphandlingsfunktionen från att ha genomförts av en person anställd i Vårgårda till att outsourcas till ett externt företag. Syftet med att lägga ut upphandlingsfunktionen på extern part var att höja kompetensen, kvaliteten och effektiviteten inom området. En upphandling med förhandlat förfarande av upphandlingsfunktionen genomfördes under våren 2019. Modellen som efterfrågades av externa leverantörer bestod i två delar; en bastjänst och tjänst för löpande upphandlingar. Bastjänsten har ett fast pris per månad medan tjänster för löpande upphandlingar har ett rörligt pris som baseras på antalet utförda timmar. Bastjänstens innehåll och utformning ändrades/förtydligades något under pågående upphandling av upphandlingsfunktion eftersom det inte finns erfarenheter inom detta område idag. Inga kända kommuner har i dagsläget outsourcat sin upphandlingsfunktion på detta sätt.

De företag som lämnade in ansökning i upphandlingen inledande fas var:

AffärsConcept i Stockholm Aktiebolag

Ecenea Väst AB

Zango AB

Fondia Legal Services AB

Av dessa fyra företag bjöds de två sistnämnda in till att lämna anbud. Företaget Zango AB tilldelades uppdraget utifrån att de hade högst poäng vad gäller pris och kvalitet inom upphandlingsområdet.

Bastjänsten som Zango levererar innehåller följande delar:

- Identifiering behov av upphandling
- Bevaka kommunernas deltagande i nationella ramavtal (t ex via SKL Kommentus Inköpscentral) samt framtagna ramavtal i samverkan med annan upphandlande kommun (Sjuhäradsnätverket)
- Utmana och ifrågasätta behovet (business case)
- Förvalta befintliga avtal och ramavtal
Förvaltning av avtal och ramavtal innebär bland annat inregistrering av nytecknade avtal, sköta allt från avtalsskrivning till förvaltning och bevakning. I bastjänsten skall dialog ske med verksamheterna kring befintliga avtal och behov av nya upphandlingar. Beslut om upphandling sker av ansvarig chef inom kommunen.
- Bevaka när avtal löper ut och i god tid initiera ny upphandling eller invänta nationella ramavtal
- Agera stöd/bollplank vid frågor kopplat till upphandling och inköp
- Informera lokala leverantörer om kommande upphandlingar i samverkan med kommunernas näringslivsfunktioner
- Vid behov informera/utbilda chefer/politiker om upphandlingsprocessen och vad som är aktuellt inom området (ca 2 ggr/år och kommun)
- Identifiera brister i avtalsefterlevnad och förhandla
- Adjungerande i kommunernas ledningsgrupper. Kontinuerlig avrapportering om status avseende pågående och planerade upphandlingar
- Leverera underlag för internkontroll 3 ggr/år
- Driva eventuella processer kopplat till överprövningar
- Svara på enkäter och externa förfrågningar gällande upphandlingar (skickas oftast via kommunmailadresserna)
- Förnyad konkurrensutsättning inom ramavtalet
- Tillgänglighet för verksamheterna kl 8-17 varje helgfri vardag.
- Arbeta proaktivt och initiera förbättringar i upphandlingsprocessen och förvaltningsprocessen.
- Vara behjälpliga i framtagande och revidering av policys, riktlinjer och rekommendationer kopplat till upphandling.
- Ta fram långsiktig upphandlingsplan i dialog och samråd med verksamheterna. Uppdatera och revidera planen vid behov.
- Förhandla om avtal där möjligheter till kostnadseffektivisering finns.
- Vid behov uppdatera processerna för upphandling

Ekonomiavdelningen betalar 75 tkr/månad, totalt 900 tkr/år för bastjänsten.

I tjänsten "löpande upphandling" kommer respektive chef överens med upphandlingsfunktionen kring upplägg och servicegrad i antalet timmar för genomförande av upphandling. Det är verksamheten själva som betalar upparbetade timmar för upphandlingstjänsten inom respektive upphandling. Timpriset för tjänsten löpande upphandling är 1 200 kr/timme.

Utöver bastjänsten och tjänster för löpande upphandling har även en modell för extra granskning och nedförhandling av tveksamma avtal och/eller dålig avtalsefterlevnad tagits fram. När insatsen inom avtalsgranskning är av mer omfattande karaktär och när det kan vara någon slags systematik i felaktigheter och eventuella jävssituationer som behöver extra utredning kan Herrljunga och Vårgårda använda sig av denna modell. Modellen kallas win-win och utgår ifrån att Zango genomför granskning och förhandling och utifrån resultatet erhåller en procentuell ersättning av det belopp

som kommunerna sparar på insatsen. Det har till exempel rört sig om placeringsavtal som varit felaktigt konstruerade och det har också varit ett fall där en entreprenör för snöröjning inte uppfyllt avtalet på ett korrekt sätt.

3. Sammanställning kostnader för upphandlingsfunktion och löpande upphandlingar

Sammanställning över kostnader för upphandlingsfunktionen har hämtats ut från ekonomisystemet för perioden 1/6 2019 —31/5 2020, totalt ett års genomförande från avtalstart. Kostnader har också upparbetats under en period före avtalets start för bland annat Win-win-modellen.

Totalt har upphandlingsfunktionen lagt ner 742 timmar i tjänsten för löpande upphandling inkl timmar för införande av upphandlingsfunktion. I införandefasen beslutade ekonomiavdelningen tillsammans med Zango att fler timmar skulle läggas initialt på löpande tjänst för att komma ut till alla verksamheters ledningsgrupper och informera och föra dialog kring upphandlingsfunktionen och det kommande upphandlingsarbetet. Zango genomförde dessutom inom ramen för införandet insamling av verksamheternas alla avtal för att lägga dessa i en central databas. På detta sätt har upphandlingsfunktionen en övergripande kontroll över vilka avtal kommunerna har med leverantörer samt när dessa behöver omförhandlas eller upphandlas.

Nedanstående uppställning är uttagna fakturor exklusive moms under perioden 1/6 2019 till 31/5 2020.

	Löpande		Win-Win	Total kostnad
	Bastjänst	upphandlingstjänst		
Herrljunga	405 000	486 950	179 159	957 259
Vårgårda	495 000	403 884	556 363	1 569 096
Total kostnad	900 000	890 834	735 522	2 526 355

Av de totalt 890 834 kr för löpande upphandlingstjänst ingår 253 000 kr för införandeprojekt som belastat ekonomiavdelningen (55 % Vårgårda och 45 % Herrljunga). Ekonomiavdelningen har därmed belastats med 1 153 000 kr och verksamheterna totalt i kommunerna med 637 834 kr under avtalets första år.

Tidigare organisation kring upphandling har bestått av en anställd upphandlare samt till viss del köpt tjänst inför upphandlingar inom framförallt byggprojekt. Anställd upphandlingsansvarig i den tidigare organisationen har kostat ungefär 750 tkr/år.

Kostnader för systemstöd tillkommer med 70 tkr/år både i tidigare organisation och i nuvarande organisation. Systemet som idag används är Visma Tendsign.

4. Hur mycket har kommunerna sparat i nedförhandlade priser och avtal?

Nedanstående tabell visar de besparingar kommunerna gjort genom att upphandlingsfunktionen inom ramen för bastjänst förhandlat ner priser.

Datum	Område	Kommun	Belopp per år tkr	Antal år	Trolig besparing tkr	Kommentar
Mar 2020	System Bemannings-planering	Herrljunga och Vårgårda	210	5	1 050	Kommunerna fick en offert. Efter förhandling sänktes priset med 1 052 tkr uppdelat på 5 år.
Jan 2020	ESRI	Herrljunga och Vårgårda	60	3	180	Billigare pris för båda kommunerna efter förhandling. Beloppet är uppskattat eftersom det innehåller konsultkostnader.
Nov 2019	Fastighets-system	Vårgårda och ev Herrljunga	230	3	690	Leverantören aviserade en höjning från 40 tkr till 155 tkr. Avtalet gäller troligtvis båda kommunerna. Annars 115 000 kr/kommun
Dec 2019	Beläggningsarb.	Herrljunga och Vårgårda	80	2	160	2 % billigare pris vid förlängning. Belopp räknat på beläggningsarb. för ca 2 mnkr per kommun/år
Nov 2019	Camping	Vårgårda	180	5	900	Ursprungligt anbud var 900 tkr. Avtalspriset blir 720 tkr.
Apr 2019	Vintervägh.	Herrljunga	528	4	2 112	Ursprungligt anbud var 5 701 tkr. Efter förhandling blev avtalspriset 5 173 tkr. Avtalstiden är maximalt 4 år. Mängderna är fiktiva.
Totala summor för perioden			1 288		5 092	

Per år har kommunerna totalt sett sparat **1 288 tkr** genom att offerter och avtalsförslag förhandlats ner inom ramen för bastjänst. Den troliga besparingen blir högre då avtalsperioderna är längre än 1 år. Den totalt troliga besparingen baseras på avtalsåren och visar att båda kommunerna har en trolig besparing på **5 092 tkr** genom de förhandlingar som genomförts.

Inom ramen för Win-win-uppdrag har kommunerna totalt utifrån fakturerade summor från Zango sparat totalt **2 453 tkr** (kostnaden från Zango 736 tkr/0,3) för perioden 1/6 2019 –31/5 2020. Avtalen där dessa besparingar gjorts löper på olika år och är konstruerade på olika sätt. Vissa är engångsinsatser medan andra löper under flertalet år. Den troliga besparingen är därför betydligt högre.

Besparingen i Win-win per kommun är enligt följande:

Vårgårda = 1 854 tkr (kostnaden för Zango, win-win 556 tkr/0,3)

Herrljunga = 597 tkr (kostnaden för Zango, win-win 179 tkr/0,3)

5. Genomförda aktiviteter (årshjulet)

Utöver de löpande upphandlingsaktiviteterna och generellt stöd och service i upphandlingsfrågor så har ett årshjul upprättats med aktiviteter som kommer mer sällan. Aktiviteterna stäms av i styrgruppen. I styrgruppen ingår ekonomichef och upphandlingsansvarig hos Zango. Vid ett tillfälle har även kommuncheferna varit med på ett styrgruppsmöte. Ekonomichef rapporterar löpande i respektive kommuns ledningsgrupp.

Följande aktiviteter har genomförts eller har planerats att genomföras utöver den löpande verksamheten.

2019

November

- Utbildning riktad till inköpare – två tillfällen/kommun genomfördes. Dokumentation från utbildningstillfällena finns att hämta på respektive kommuns intranät.

December

- Uppföljningsmöte upphandlingsfunktion
- Internkontroll

2020

Januari

- Utskick till ansvariga chefer angående utgående avtal under året.
- Kostnadsanalys föregående år * (förklaring till vad kostnadsanalysen är finns längre ner)
- Internkontroll
- Nyhetsbrev upphandlingar

Februari

- Uppföljning av leverantörsavtal ** (förklaring till vad uppföljningen av leverantörsavtal är finns längre ner)

Mars

- Uppföljningsmöte upphandlingsfunktion

April

- Utbildning – Ett tillfälle/kommun skulle genomförts men ställdes in på grund av det rådande pandemiläget.
- Nyhetsbrev upphandlingar

Maj

- Internkontroll

Juni

- Uppföljningsmöte upphandlingsfunktion
- Kostnadsanalys januari-maj *
- Utskick till ansvariga chefer angående utgående avtal under året.

Augusti

- Nyhetsbrev upphandlingar

Planerade aktiviteter för resterande året (2020)

September

- Uppföljning av leverantörsavtal **
- Internkontroll
- Uppföljningsmöte upphandlingsfunktion

Oktober

- Utbildning i inköp och LOU – en riktad till inköpare och en inriktad till chefer (digitala)
- Nyhetsbrev upphandlingar
- Uppföljningsmöte kommunstyrelsen (vid behov)

December

- Uppföljningsmöte upphandlingsfunktion

Övrigt

- Deltagande i kommunledningsgruppen sker löpande på förfrågan
- Deltagande i näringslivsträffar sker löpande på förfrågan
- Utbildningstillfällen sker årsvis i april och oktober.

* *Kostnadsanalys* syftar till att upptäcka eventuella upphandlingsområden där upphandlat avtal saknas.

Tillvägagångssätt: Zango tar del av kommunernas leverantörsreskontra. Zango går igenom listan och undersöker om avtal finns eller inte. I januari granskas om avtal finns med alla leverantörer över 500 000 kr och i juni alla över 200 000 kr. Zango genomför även stickprovskontroll på 10 fakturor som överstiger 100 000 kr. Verksamheten kontaktas för frågor gällande inköp och om upphandling behöver genomföras. Ekonomienheten är behjälpliga med att ta ut leverantörsfakturor.

**** Uppföljning av leverantörsavtal** syftar till att se om leverantörer fakturerar enligt avtal och uppfyller krav enligt avtal.

Tillvägagångssätt: Tio avtal väljs ut och granskas. Har fakturering skett på rätt sätt? Tre avtal väljs ut och granskas i detalj mot avtal. Några väljs ut av Zango och några av kommunen.

6. Genomförda upphandlingar under året och konkurrensutsättning

Upphandlingens namn	Kommun	Sista anbudsdag	Antal del-områden	Antal anbud	Antal anbud/delområde
Elfordon till Gata/VA	Vårgårda	2020-05-07	1	1	1,0
Sjökalkning	Vårgårda	2020-04-30	1	1	1,0
Trygghetslarm till brukare inom hemtjänsten	Herrljunga	2020-03-04	1	2	2,0
Finansiell fordosleasing	Herrljunga / Vårgårda	2020-04-10	1	1	1,0
Maskintjänster	Herrljunga	2020-04-06	1	5	5,0
Hantverkartjänster - byggarbeten, elarbeten, VA/VVS arbeten, måleriarbeten, glasmästeriarbeten, ventilationsarbeten	Herrljunga	2020-01-10	6	22	3,7
Tjänstekoncession- Tånga camping & Tånga bad	Vårgårda	2020-10-25	1	1	1,0
Hantverkartjänster el-service	Vårgårda	2020-11-25	1	4	4,0
Hantverkartjänster byggservice	Vårgårda	2020-11-25	1	12	12,0
Hantverkartjänster måleri	Vårgårda	2020-11-25	1	10	10,0
Hantverkartjänster Ventilation	Vårgårda	2020-11-25	1	4	4,0
Hantverkartjänster VVS	Vårgårda	2020-11-25	1	2	2,0
Drift av Vårgårda sporthall och PUA-hallen	Vårgårda	2020-12-23	1	3	3,0
Lastbil	Vårgårda	2020-01-15	1	3	3,0
Bemannings-tjänster sjuksköterskor	Vårgårda	2020-02-28	1	24	24,0
Slamhämtning vid reningsverk	Vårgårda	2020-03-16	1	2	2,0
Hantverkartjänster	Herrljunga	2020-01-10	6	22	3,7
Bygglovshandläggare	Herrljunga	2019-12-13	1	6	6,0
Familjerådgivning	Vårgårda	2019-11-26	1	1	1,0
Språkresa till Brighton	Vårgårda	2019-12-06	1	1	1,0

Digitalisering och tolkning av detaljplaner	Vårgårda	2019-11-08	1	6	6,0
Tekniska konsulttjänster	Vårgårda	2019-06-17	4	32	8,0
Transporttjänster - Mat och tvätt	Herrljunga	2019-11-19	1	2	2,0
Revisionstjänster - kommunala bolag	Herrljunga	2019-11-15	1	1	1,0
Trygghetslarm till Hemgården	Herrljunga	2019-10-09	1	4	4,0
Nybyggnation av kök, matsal på Horsbyskolan Etapp 2	Herrljunga	2019-10-11	1	7	7,0
Skolläkare 2020	Herrljunga	2019-06-10	1	1	1,0
Tekniska konsultarbeten	Herrljunga	2019-06-04	11	37	3,4
Stålpålning Horsbyskolan	Herrljunga	2019-05-25	1	2	2,0
Skalskydd och passagesystem, Horsby skola	Herrljunga	2019-05-08	1	3	3,0
Digitalisering och tolkning av detaljplaner	Herrljunga	2019-05-28	1	6	6,0
Vinterväghållning	Herrljunga	2019-03-22	1	1	1,0
Skötsel av gata och grönytor	Herrljunga	2019-03-11	1	4	4,0

7. Chefernas samlade bedömning och erfarenheter

Den 21 augusti 2020 gick en enkät ut till alla chefer i båda kommunerna. Svaren hämtades in den 1 september 2020 och totalt hade 15 chefer från Vårgårda och 9 chefer från Herrljunga svarat på enkäten.

Svarsfrekvensen var cirka 30 %.

Vet du vart du ska vända dig vid upphandlingsfrågor?

Herrljunga: 8 av 9 svarade ja på frågan.

Vårgårda: 15 av 15 svarade ja på frågan.

Vet du hur du hittar avtalen som kommunen har med leverantörer?

Herrljunga: 7 av 9 svarade ja på frågan.

Vårgårda: 13 av 15 svarade ja på frågan.

Anser du att du får den service och det stöd du behöver inom upphandlingsområdet?

Herrljunga: 9 av 9 svarade ja på frågan.

Vårgårda: 14 av 15 svarade ja på frågan.

Om nej, vad saknas?

Svar från en chef i Vårgårda:

- Vi får inte besked om ny upphandling har skett. Vi får inte vara med och bestämma vilka varor som vi vill ha med på upphandlingen.

Vad anser du fungerar bra med upphandlingsfunktionen?

Herrljunga:

- Personlig kontakt med kompetent upphandlare.
- Exempelvis har det varit bra att kunna stämma av då det varit lite svårtolkat avtal eller i någon "gråzon".
- Fler som kan upphandling än tidigare.
- Det har fungerat mycket bra med kontakterna med Anders under upphandlingen av bemanningstjänster.

Vårgårda:

- Snabba kompetenta svar
- De har "koll på läget". Kontaktar om upphandlingar, när de ska förnyas eller göras nya upphandlingar. Korrekt och bra bemötande. Svarar snabbt på frågor via mail eller telefon.
- Snabba svar och professionellt bemötande
- Anders Simonsson har varit väldigt bra gällande Tunstall och Larmer på Kullingshemmet.
- Bra kommunikation
- De är kunniga och hjälpsamma.
- Fått svar på frågor jag ställt och även fått hjälp med enkätsvar som har handlat om frågor som de kunnat svara på.
- Att få svar på frågor relativt snabbt som berör upphandlingsfunktionen.
- Goda kunskap inom upphandlingsområdet. Stor skillnad från tidigare lösning.

Vilka förbättringsområden finns det inom upphandlingsfunktionen?

Herrljunga:

- Flera som är lika kompetenta som Anders Simonsson
- Svårt att hitta det man vill inhandla.
- Att få vara med tidigare i processen. Nu fick jag något mer eller mindre färdigt i handen att tycka till om.

Vårgårda:

- Fungerar, men upphandla fler områden för att underlätta t ex fönsterputs
- Utbildning i direktupphandling behöver finnas/erbjudas till alla som kommer i kontakt med sådan upphandling.
- Hittills har jag varit nöjd.
- Tycker det fungerar bra. Så bra att man borde överväga att göra liknande med IT-support och IT-frågor. Vi är så små kommuner att det är svårt att ha kompetensen internt.
- Alldeles för lång väntetid på Zango i samband med tvist inom pågående avtal.

8. Zangos samlade bedömning och erfarenheter

Zango har varit Herrljunga kommuns och Vårgårda kommuns upphandlingsorganisation sedan 1 juni 2019. Avtalsperioden inleddes med ett införandeprojekt där huvudsyftet var att överföra avtal till en central databas samt komma överens om arbetssätt. Införandeprojektet fungerade bra och avslutades i oktober 2019. Därefter har Zango varit igång som upphandlingsorganisation. Zango upplever att samarbetet med kommunerna har fungerat bra och ser positivt på framtiden. Vi upplever att personalen i kommunerna känner till oss och vårt övergripande uppdrag. Detaljnivåerna i avtalet, dvs exakt vad och hur vi hjälper till är inte känt hos varje medarbetare, men det är heller inte en nödvändighet.

När det gäller bastjänsten (stöd och rådgivning i allmänna upphandlingsfrågor) upplever vi att vi fick relativt få frågor i inledningen av avtalet. Detta har sedan ändrats, vilket innebär att fler och fler hör av sig. Till en början var många medarbetare dessutom oroliga för att de skulle bli debiterade om de ringde oss. Vi ser inte riktigt samma osäkerhet idag. Vi upplever dock att företag, både lokala och andra, inte riktigt har koll på vår roll och vad vi gör. I och med att det planerade näringslivsmötet i April blev inställt har vi heller inte träffat många av företagen.

När det gäller bastjänstens omfattning upplever vi att medarbetare förväntar sig olika av oss. En del förväntar sig att Zango ska genomföra hela jobbet inklusive själva inköpet. Dvs mer ingående än vad avtalet reglerar (stöd och rådgivning).

Vi hade farhågor om att den löpande delen, upphandlingstjänsten, skulle generera en del ekonomiska frågetecken. Att verksamheten betalar per genomförd upphandling/per timme är något nytt i kommunerna. Vi på Zango har ingenting negativt att säga om upplägget utan det har fungerat väldigt bra utan diskussioner mellan oss och verksamheten gällande ekonomi. Det blir dessutom väldigt rättvist.

Gällande upphandlingstjänsten finns det i vissa fall en förväntan hos beställaren att vi på Zango ska och kan genomföra hela upphandlingen helt själva. Det innebär att beställaren inte alltid är beredd att lägga ner den tiden som krävs för att genomföra en bra upphandling. I de flesta fall brukar förväntningarna på båda parter dock klargöras vid startmöte.

Vi har märkt tydligt efter Coronas utbrott att många upphandlingar har försenats eller dragit ut på tiden på grund av en osäkerhet i verksamheterna.

När det gäller kunskapen kring offentlig upphandling och inköp så är den likt många andra kommuner väldigt blandad. Verksamheter och i synnerhet enhetschefer som gör många upphandlingar har självfallet bättre koll än de som inte gör det. Det finns dock ett eftersatt behov av grundutbildning inom offentlig upphandling som rör båda kommunerna.

När det gäller befintliga avtal finns i dagsläget ett behov av att utöka antalet ramavtal i kommunerna. Dels för att inte överskrida direktupphandlingsgränsen inom vissa områden, men dels för att samla volymer och pressa priser i andra. Arbetet med detta pågår och kommer att pågå i flera år.

9. Summering och avslut

Utifrån genomförd utvärdering kan det konstateras att kvaliteten har förbättrats betydligt inom området upphandling och inköp. Chefer upplever generellt att de får de stöd och den service som de behöver i sitt arbete med upphandling och inköp. Funktionen upplevs professionell och effektiv. Ansvariga chefer och inköpare har i och med införandet av funktionen blivit mer insatta i LOU och i förhandlingsfrågor gentemot leverantörer. Utbildningsaktiviteterna är viktiga att fortsätta med så att nya chefer får information och kunskap inom upphandlingsområdet så att de kan fullfölja de krav som ställs inom upphandling och inköp.

Nedanstående uppställningar sammanfattar skillnaden mellan tidigare och nuvarande organisations kostnader för upphandlingar.

KOMMUN (tkr)	Kostnader i tidigare organisation	Nuvarande organisation, bastjänst samt löpande upph	Avtalsförhandlingar som ingår i nya bastjänsten	Netto nya organisationen	Mellanskillnad mellan tidigare och ny org
Herrljunga	337,5	892	-818	74	-263,5
Vårgårda	412,5	899	-470	429	-16,5
TOT	750	1 791	-1 288	503	-280

Tabell: Jämförelse mellan tidigare och nuvarande organisation kring upphandlingar, nettoeffekten.

KOMMUN (tkr)	Win-win-besparing
Herrljunga	-597
Vårgårda	-1 854

Tabell: Besparingar som kommunerna gjort i projektet win-win under 1 år

Slutsatsen är att utöver en förbättrad kvalitet har båda kommunerna minskat sina totala kostnader inom upphandling i och med de besparingar som funktionen levererat genom förhandlingar med leverantörer.